

CERKVENI GLASNIK ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO

Izhaja zadnjo soboto v mesecu za naslednji mesec. — Posamezna številka 1.— Din

LETO 1936

SEPTEMBER

ŠTEV. 9

Rojstvo Marijino

Stara pobožna legenda pripoveduje ob rojstvu Marijinem 8. septembra o treh rojstvih, ki jih sv. Cerkev obhaja. To so Rojstvo Gospodovo, Marijino in Janeza Krstnika. Ta tri rojstva naj značijo naša tri duhovna rojstva: z Janezom smo rojeni v sv. krstu, z Marijo v pokori in s Kristusom v slavi. Najlepše je rojstvo v Kristusovi slavi. Treba ga je zaslužiti. Na to nas spominja vi-

gilija k prazniku sv. Janeza in še bolj vigilija k božičnemu prazniku. Vigilija je dan čuječnosti, priprave. Praznik Marijinega rojstva pa nima vigilije, ker morajo biti vsa naša spokorna dela velika vigilija, priprava, za rojstvo v slavi. Vsi trije prazniki pa imajo osmino in to nas spominja na večno osmino našega rojstva pri Bogu.

Kdo je pravi katoličan?

V. Tisti, ki posvečuje Gospodov dan.

Zadnjič smo kratko pogledali, da na Gospodov dan ne smemo opravljati hlapčevskih del, ki naše skrbi preveč navezujejo na posvetnost. Danes pa pogledajmo, kaj na Gospodove dni moramo.

Spodobno in pobožno se moramo udeležiti sv. maše. O tem najsvetejšem in največjem zakladu, ki ga imamo katoličani, ni mogoče na tesnem prostoru razpravljati. Vsaj vsako nedeljo in zapovedan praznik pa mora sleherni katoličan sv. mašo upoštevati, če ni upravičeno zadržan. Zapoved je to in torej dolžnost! Neradi slišimo, če nam predstojniki očitajo, da svojih dolžnosti ne izpolnjujemo vestno. Kdo pa je naš višji predstojnik kot Bog in Cerkev?

Da gremo na Gospodov dan k sveti maši, je pa še več kot naša dolžnost. To imenitno versko dejanje nam posvečuje vsak teden. Vse, kar smo se trudili v preteklem tednu, kar smo dosegli in kar smo zgrešili, lahko položimo pri sv. maši na daritveni oltar, združimo z daritvijo Kristusovo in zasluženje si na ta način pridobimo za večnost. Pa tudi vse skrbi, veselje in težave prihodnjega tedna že lahko naprej posvetimo in s Kristusom nebeskemu Očetu darujemo. Sv. maša Gospodovega dne prinaša zasluženje in blagoslov.

Spoštujmo Gospodov dan in izpolnili ne bomo samo dolžnosti, ampak izprosili bomo vsem dnevom svojega življenja božjo naklonjenost in blagoslov.

Kapela na Bistriški planini

Že par let so izražali nekateri željo, da bi bila jako umestna na Bistriški planini kapela, kjer bi mogla biti vsaj včasih ob nedeljah sv. maša. Podobna želja je bila izražena že pred leti tudi za Zelenico, a ta spada že v brezniško župnijo.

Ni najbolj prijetno za župnijo in za skupno župnijsko življenje, če hodijo farani ob nedeljah proč od župne cerkve. A novodobno pastirstvo zahteva, da

gre duhovnik s sv. mašo pač za ljudmi tudi v hribe in planine. Da bi le planinci tudi vedno razumeli uslužnost in skrb Cerkve!

Kakor je v planinah nestalno vreme, tako je tudi zanimanje za posamezne planine vedno spremenljivo. Kako so Tržičani pred leti obiskovali Kofce! Pa je prišla potem kočna na Zelenico, okrepečevalnica na Ljubelju in pod Storžičem, in vsaka novost pritegne

vsaj v začetku obiskovalce planin. Nekam najbolj stalno hodijo Tržičani še na Bistriško planino. Ni predaleč in domačnost se je na tej planini še najbolj ohranila, ko jo obiskujejo le domačini.

Prav z ozirom na to, da na Bistriško planino hodijo večinoma tržiški farani, se župnik skoraj ne more ustavljati živi želji, da dobi ta planina tudi kapelo, kjer bo vsaj včasih ob nedeljah sv. maša. Nova žrtev bo to za tržiško duhovščino — pa bodi!

Poseben odbor je že oskrbel načrte in ima nalogo, da kapelo prihodnjo pomlad postavi. Naj ta odbor častno in ne lahko nalogo srečno dovrši! Župni urad je zadevo javil škofijstvu, katero je odgovorilo:

S. prednica na Skali:

„Če ne boš priden, pa pojdeš na Skalo...“

To obljubo slišijo tržiški malčki od svojih mamic ob vsaki neprijetni priliki. Mama, stara mama, oče, še celo starejši brat in sestre strašijo male Tržičane s to »strašno« Skalo. Otrok je dovteten za vse: za lepo in nelepo. Skalo mu orišejo v pestrih barvah tako-le: »Vidiš, doma nočeš ubogati, samo potepaš se in po cesti postopaš, zato te bomo dali na Skalo. Sestre boš moral ubogati, če ne, boš tepen, lačen itd.« Po vsem tem se ne čudim, da se otrok, ko pride na Skalo, prvi dan boji tako, da trepeče, če se mu sestra le približa. — Bilo je letos spomladi, ko je prišla neka mama s svojim triletnim malčkom prosit, da bi bil sprejet v zavetišče. Ko otrok zagleda sestro, plane v jok, tesno se oklene matere in joka, joka neutolažljivo. Vsa materina tolažba je bila sedaj zaman, ker otrok je bil že preje preveč zastrašen s tem, da ga bodo dali zaradi neobgljivosti na Skalo.

Kako je takemu otroku na Skali? Skoro vsak je prvi dan tih, boječ, pogled mu je nezaupljiv in sester se izogne, če se le more. Pa to je res samo prvi dan! Boječnost hitro mine, otrok postane zgovoren in kmalu pride na dan s svojimi novicami in doživljaji. Polagoma uvideva, da je na Skali našel drugi dom, ki mu v vsem nadomešča domačo hišo. Od dne do dne je rajši na Skali. Spoznava, da mu doma o Skali niso pripovedovali resnice, kajti kazni

»Odobri se načrt za nameravano kapelo na Bistriški planini.

Skrb za gradnjo in opremo kapele naj prevzame odbor brez duhovnika.

Kapela naj ostane last bistriške srenje ali pa posebnega odbora, ki bo vzdrževal kapelo, inventar pa mora biti last župne cerkve; dovoli se pa, da sme ali bistriška cerkev sv. Jurija ali pa župna cerkev posoditi kaj cerkvene oprave.

Gradnja kapele se s tem dovoli. Z odborom naj se napravi pogodba glede gradnje in vzdrževanja.

Da se bo mogla na Kofcah in na Bistriški planini opravljati nedeljska in prazniška služba božja, se za primer potrebe dovoli binacija, pa le takrat, kadar bi sicer znatno število vernikov moralo biti brez sv. maše.«

in grožnje, s katerimi so ga doma plašili, na Skali ni! V zavetišču je opomin navadna »kazen« in to pri dobrem otroku zadostuje. Prav kmalu pa otrok uvidi, da je vse, kar je o Skali slabega slišal — laž! Kako to vpliva na njegovo vzgojo, naj odgovore tisti, ki otroke strašijo z lažjo!

Otroci so radi na Skali, saj je sirotišče in zavetišče vedno prenapolnjeno. Koncem minulega šolskega leta jih je bilo v sirotišču 56. To so otroci, ki so v stalni oskrbi zavoda. Tudi v zavetišču jih je bilo priglasih tekem šolskega leta 55. Redno jih je hodilo le okrog 40, drugi pa kadar se jim je zljubilo. Pri tem je čudno to: Vsak ve, kje je župnišče in Skala, kadar je treba, da gre prosit za sprejem; kadar pa neha otrok hoditi v zavetišče, nobeden ne ve, kam bi sporočil, da njegovega otroka ne bo več v zavod. Starši naj bodo toliko odločni, da otroke, ki so jih priglasi v zavetišče, tudi redno tja pošiljajo, posebno one, ki hodijo k učnim uram!

Važna dobrodelna ustanova je tržiško zavetišče in sirotišče Vincencijeve konference zlasti za delavske otroke, da so obvarovani kvarnega vpliva ceste. Prav je, da dobri Tržičani podpirajo domačo dobrodelnost. Pripomogli pa bodo tudi starši vzgoji otrok, če jim ne bodo več slikali skalskih bavbavov, ki jih v resnici ni. O življenju otrok v sirotišču in zavetišču — mogoče drugič.

Zakrajšek Viktor:

Prodana nevesta

Oglasil se je v pisarni mlajši mož z vprašanjem, če je prišla k meni mlajša žena, ki je pobegla od moža muslimanske vere in hoče »skočiti na vero«; to znači: priznati hoče javno, da je katoličanka.

»Kakšna žena in odkod,« sem vprašal, ker o zadevi nisem še nič vedel. Malo mi je povedal, a vsega ne. »Prišli so,« mi je pravil, »iz onega sela — 6 ur daleč — trije odposlanci, ki iščejo tu ženo svojega sorodnika, ki mu je pobegla. Prišli so v Janjevo, ker živi tu njen brat, pa so mislili, da je pribegla k njemu.« — »Pri meni se ni javila,« sem ga odpravil v želji, da s takimi zadevami ne bi imel posla. Mimogrede povedano, je za Albanca največja sramota, če mu pobegne žena; navadno sledi takemu koraku krvno maščevanje nad njo ali njenimi sorodniki, ali tudi nad onimi, ki bi ji k begu pripomogli. S takimi zadevami ni prijetno imeti posla.

No, kmalu sem o zadevi več zvedel. Že drugega dne sem dobil od sosednjega župnika — 8 ur daleč — »ustno« pošto — ta je tu mnogo hitrejša kot pismena — da je dotična žena že odposlana v 100 km oddaljeno Metohijo, pa da naj tega nikomur ne povem, pa tudi nikomur ne izdam krstnega lista, ker je namreč krščena v Janjevu. Le njemu, da naj sporočim, če je res krščena, da bo znal naprej postopati...

Zadeva je začela postajati interesantna. Komaj sem jo začel iskati po krstni knjigi, že vstopi v pisarno njen brat, pravilno bratranec, a tu mu pravijo »brat od strica«. Vse mi je le na pol pojasnil, v kolikor sem mogel verjeti njegovemu pripovedovanju. Tudi on je Albanec, ki se je šele pred leti preselil iz oddaljene vasi v Janjevo in šele tu postal pravi katoličan; prej je bil laraman — krščen musliman. Predno pa Albanec komu vse zaupa in mu vse naravnost pove, se prej pošteno prepriča, ali res more zaupati. On te bo kmalu prevaril, ti njega nikdar!

O nesrečni ženi mi je pripovedoval, da je laramanka. Rodila se je v vasi P. in bila krščena v Janjevu — in res sem jo našel takoj v krstni knjigi. Oče ji je padel v bojih, a mati je kmalu nato umrla. Ostala je potem pri svojem stricu, njegovem očetu, ki je pa tudi med

vojsko izginil. Živel so kot muslimani, pa bili so vsi krščeni. Ko je ona dorastla (15 let!), so se začeli oglašati snubci. Pripovedovalec je bil v zaporu, ko so se sorodniki s sorodniki nekega snubca pogodili in vzeli od njih običajno odkupnino. Ženin sam ni prišel in nihče ga ni poznal; še najmanj seveda nevesta. — »Prodali so jo torej« — sem prekinil. — »Naš običaj« — je odgovoril in se ni nič posebno razburil, čeprav je bila s tem pokopana bodočnost njegove sestrične... Dobro so plačali...

Neke noči se je ustavil pred hišo pokrit voz, v katerega so odnesli mlado prodano nevesto. Komaj se je v svoji nedozorelosti zavedla, kam je prišla. Le počasi so se ji odpirale oči in uvidela je, da je žena slaboumnega in popolnoma nesposobnega moža — idiota. Živel je v hiši kot ujetnica, katere dolžnost je bila, da je oskrbovala slaboumnega. Pozneje so njeni ljudje zaznali, kakšnega moža ima, a kaj so hoteli: denar so že vzeli... Živela je tako v hiši tri leta, a do uradne poroke ni prišlo. »Bil sem pri njej,« pripoveduje naprej, »in sam videl njen bedni položaj. Govorila mi je, da bo zbežala in premenila vero, a jaz ji pomagati nisem mogel, ker bi me to stalo glavo. Svetoval sem ji, kako naj napravi in sedaj je izvršila. Vsi so odšli na semenj v mesto, ko je ona zapustila hišo in bežala 4 ure daleč do prvih katoličanov, odkoder jo je neka žena spremila do župnišča... in kje je sedaj...«

»Nič se ne razburjaj, je že na varnem,« sem ga miril, a on se pomiriti ni dal, ampak pustil delo in vse in odšel, da »vidi« svojo sestro, a v resnici mu je bilo le za to, da bo hitro od drugega ženina vzel običajno odkupnino in mogel eno leto mirno in brez dela živeti.

Predolgo bi bilo, če bi hotel opisovati, kako so romale razne poizvedovalne patrolje na vse strani, le to naj omenim, da je bila pač najbolj žalostna pot nesrečne neporočene žene nesposobnega slaboumnega, ki je seveda tudi zahteval svojo ženo nazaj. V »varnem« spremstvu »zanesljivega« spremljevalca je odšla s Kosovega polja v Metohijo, da se tam začasno v varnem zavetišču zakrije. A njen dobri spremljevalec je tam malo povpraševal po vaseh in kmalu

našel za svojo »sestro« drugega ženina, od katerega je vzel polovico običajne odkupnine, a drugo polovico da dobi, ko prinese potrebne listine za poroko. »Za listine se pa sam pobrigaj,« — si je mislil, ko je odšel z dobrim zaslužkom domov, kjer ga seveda čaka maščevanje od strani njenega prvega »moža« oziroma njegovih, zakaj o njegovi kupčiji se je kmalu razvedelo — ustna pošta je hitra. Odposlanstva so potovala naprej,

tudi njen bratranec jo je našel. Ta je pa imel zanjo že drugega ženina, ki bi več dal in to njemu, a ne komu drugemu...

Težko je razumeti take ukoreninjene običaje, katerim daje, muslimanstvo potuho, in obžalovanja so vredne take žene... Ob tem razmišljanju se pa slovenska dekleta lahko malo izprašajo, kolikokrat one svojo svobodo — zlorabijo!?

Oznanila za september

1. God sv. Egidija. Ob osmih je sv. maša v cerkvi sv. Ane pod Ljubeljem za sososko Sv. Ane.

4. Prvi petek v mesecu. Ob šestih je sveta maša pred Najsvetejšim. Na predvečer je v župni cerkvi od osmih do devete ure skupna molitev svete ure.

6. XIV. nedelja po Binkoštih, prva v mesecu in angelska nedelja. Pri šesti sv. maši je skupno mesečno sv. obhajilo za može in fante. Ob osmih je orglana sv. maša za čevljarjske pomočnike, združena z običajnim darovanjem. Ta dan je tudi rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II., zato bo po osmi sv. maši zahvalna pesem in molitve za kralja. Ob desetih je sv. maša le v cerkvi svetega Jožefa na griču.

8. Rojstvo preblazene device Marije, nezapovedan praznik. Službe božje so kakor ob nedeljah.

12. Praznik Imena Marijinega. Danes in v sedmini je mogoče prejeti popolni odpustek, ki ga je mogoče nakloniti tudi vernim dušam v vica. Pogoji: prejem sv. zakramentov, udeležba pri sv. maši in molitev v namen sv. Očeta.

15. XV. nedelja po Binkoštih. Službe božje kakor vsako nedeljo.

14. Povišanje sv. Križa.

15. Praznik Marije sedem žalosti.

16., 18., 19. Kvaterni dnevi. V petek je strogi

post, v sredo in soboto je pa ukazano pritriganje v jedi.

20. XVI. nedelja po Binkoštih in kvaterna nedelja. Po šesti sv. maši je še pol ure izpostavljeno Najsvetejše za uro molitve za duhovnike, za katero se moli tudi po pridigah in po litanijah predpisana molitev. Pred cerkvijo je pušca za reveže Vincencijeve konference.

21. Sv. Matevž, apostol in evangelist. Ob šestih je orglana farna sv. maša.

27. XVII. nedelja po Binkoštih. Službe božje so v navadnem redu.

29. God sv. Mihaela.

Shodi cerkvenih organizacij:

III. red: shod 6., vesoljna odveza 8., 17.

Dekliška Marijina družba: shod 8. v Crngrobu pri Skofji Loki, kamor gredo dekleta z vlakom dopoldne ob 10.54. Mesečno skupno sveto obhajilo 27.

Marijina družba za žene: shod 27., skupno sv. obhajilo 15.

Mesečna šolska sv. spoved: dečki 12., deklice 19.

Oba Marijina vrta: shodi po oznanilu v cerkvi.

Mladinska pobožnost: prvo nedeljo šolskega leta popoldne ob 2. uri z nagovorom in petjem otrok pri litanijah.

Župnijska kronika

Julija v naši župniji rojenih: 5.

Julija v naši župniji poročeni: Nihče!

Julija v naši župniji umrli:

1. Oman Frančiška, predilniška delavka, vdova, rojena 1. 12. 1886 v Trziču, poročena 29. 6. 1914, umrla v Trziču, Na Blekah 5, dne 1. julija.
2. Penko Mihael, predilniški delavec, rojen 27. 9. 1889 pri Sv. Petru na Krasu, poročen 24. 11. 1920, umrl na Bistrici 37, dne 7. julija.
3. Anžur Elizabeta, vdova, rojena 26. 10. 1855 v Zvirčah, poročena 24. 11. 1890, umrla v Trziču, Cerkevna ulica 18, dne 8. julija.

Julijska poročila od drugod:

1. Japelj Vid, sin čevljarja Stanka in Ivane iz Trziča, Blejska cesta 9, se je rodil v ljubljanski bolnici 19. junija 1936.
2. Jeglič Anastazija-Florijana, rojena v Trziču 204, dne 15. 4. 1915, se je poročila v Smarjah pod Ljubljano 26. 7. 1936.
3. Ankele Franc, rojen pri Sv. Ani 32, je umrl v Skofji Loki 16. 7. 1936.

Namesto venca na krsto ge. Mariji Dornig je darovala družina Seljakova Vincencijevi konferenci Din 100.— V spomin na pokojno tudi njen mož Jožef Din 100.— Bog povra!